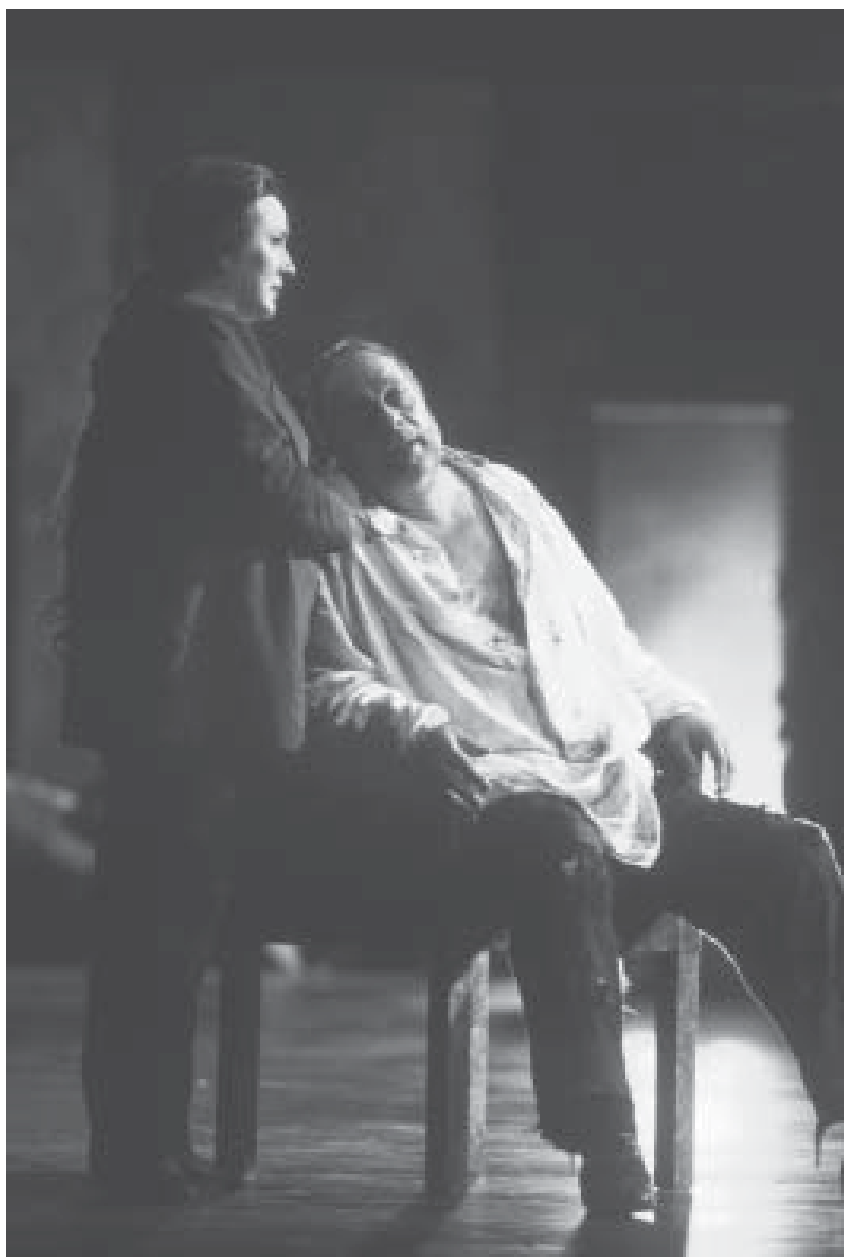


Taiteiden yö 29.8.2002



Aulis Sallinen
Kuningas Lear

Kuningas Lear

Kung Lear

Kaksinäytöksinen ooppera / Opera i två akter

Musiikki / Musik **AULIS SALLINEN**

Libretto **AULIS SALLINEN**

Libreton perustana on Matti Rossin suomennos William Shakespearen näytelmästä King Lear

Libretto **AULIS SALLINEN** efter William Shakespeares skådespel

29.8.2002

18. esitys ensi-illan jälkeen 15.9.2000 / 18 föreställningen efter premiären 15.9.2000

Musiikinjohto / Dirigent

Ohjaus / Regi

Lavastus ja puvut / Scenografi och kostymer

Valaistuksen suunnittelu / Ljussättning

Äänisuunnittelu / Ljudplanering

OKKO KAMU

KARI HEISKANEN

MARKKU HAKURI

OLLI-PEKKA KOIVUNEN

PETTERI LAUKKANEN

Kuningas Lear / Kung Lear

Cordelia

Goneril

Regan

Gloucesterin jaarli / Jarlen av Gloucester

Edgar

Edmund

Narri / Narren

Ranskan kuningas / Kungen av Frankrike

Albanyn herttua / Hertigen av Albany

Cornwallin herttua / Hertigen av Cornwall

Learin ritarit / Riddare av Lear

MATTI SALMINEN

LILLI PAASIKIVI

TAINA PIIRA

SATU VIHAVAINEN

JORMA HYNNINEN

SAULI TIILIKAINEN

JORMA SILVASTI

AKI ALAMIKKOTERVO

HANNU FORSBERG

PETRI LINDROOS

KAI PITKÄNEN

**PENTTI FORSSELL,
MARKO PUUSTINEN,
ANDRUS MITT**

Cornwallin ritarit / Riddare av Cornwall

**PEKKA KUUKKA, KAI VALTONEN,
JORMA KULMALA**

Pantterit / Pantrarna

Avustajat / Statister

Ari Kauppila, Sami Vartiainen

Juha Grönvall, Saku Immonen,

Tommi Kekarainen, Kyösti Latvakala,

Leo Nyman

Mestaaja / Bödeln

Pasi Eriksson

Suomen Kansallisoopperan orkesteri / Finlands Nationaloperas kör

Suomen Kansallisoopperan kuoro / Finlands Nationaloperas orkester

Näytäntö päättyy n. klo 22.15 / Föreställningen slutar ca kl 22.15

Väliaika I näytöksen jälkeen / Paus efter I akten

Englanninkielinen teksti tekstityslaitteessa / Engelsk text i textmaskinen **Roderick Fletcher**

Valokuvaaminen ja nauhoittaminen esityksen aikana on kielletty /

Fotografering och bandinspelning under föreställning är icke tillåtet

By arrangement with Novello & Company Limited

Synopsis

1. NÄYTÖS

PROLOGI

Narrin Laulu avaa keskiaikaiseen balladiin pohjautuvan tarinan vanhasta kuningas Learista ja hänen kolmesta tyttärestään.

1. KOHTAUS (Learin palatsi)

Kuningas Lear tahtoo korkeaan ikäänsä viitaten jakaa valtakunnan kolmen tyttärensä kesken. Hän pyytää tyttäriä kertomaan kenelle heistä hän on rakkain, jotta voisi tälle lahjoittaa parhaimman osan.

Sekä Goneril että Regan vakuuttavat pohjatonta rakkauttaan isää kohtaan, mutta nuorin tyttäristä, isän lemmikki Cordelia, ei suostu muuttamaan sydäntään sanoiksi.

Puolet rakkaudesta kuuluu sille jonka kanssa hän aikanaan menee naimisiin.

Tästä raivostuneena Lear kieltää tyttärensä.

Cordeliaa kosimaan tullut Ranskan kuningas ihmettelee Learin käytöstä.

Hän silti haluaa naida perinnöttömän Cordelian ja viedä hänet mukanaan. Näin tapahtuukin.

Goneril ja Regan ovat huolestuneita vanhan isänsä oikullisuudesta ja siitä, että tämä on päättänyt jättää itselleen sata ritaria aseenkantajineen.

2. KOHTAUS (Gloucesterin linna)

Edmund, Gloucesterin jaarlin äpäräpoika, on katkeroitunut koska hänen hieman vanhempi veljensä Edgar on jaarlin ainoa laillinen perijä. Edmund päättää juonitella omaisuuden itselleen. Hän järjestää jaarlin käsiin itse laatimansa kirjeen, joka vihjaa, että Edgar suunnittelee jaarlin murhaamista.

Gloucesterin on vaikea tätä uskoa, mutta hän käskee Edmundia ottamaan tarkempaa selvää asiasta.

Edgarille Edmund kertoo isän olevan raivoissaan ja kehottaa häntä pakenemaan.

Hän haavoittaa itseään ja kertoo jaarlille sen Edgarin tekemäksi, koska hän ei suostunut isän murhaajaksi. Gloucester antaa määräyksen vangita hädissään paenneen Edgarin.

3. KOHTAUS (Metsä)

Edgar onnistuu piiloutumaan takaa-ajajiltaan onttoon puuhun. Hänen ainoa tapansa pelastua on muuttaa itsensä surkeaksi kerjäläiseksi. Näin syntyy hullu Tommiparka.

4. KOHTAUS (Cornwallin linna)

Lear seurueineen on pannut merkille, että Reganin ja hänen väkensä suhtautuminen heihin on muuttunut viileäksi. Lopulta Regan ilmoittaa suoraan, ettei voi sietää Narrin herjoja eikä Learin ritareiden meluamista. Hän pyytää kuningasta vähentämään seurueensa määrää. Lear kiroaa Reganin ja kääntyy paikalle saapuneen Gonerilin puoleen. Kun hän tukee sisarensa vaateita ja kun he molemmat lopulta kehottavat kuningasta luopumaan koko seurueesta, Lear kiroaa molemmat tyttäret ja ryntää raivopäisenä myrskyvänsä säähän.

II NÄYTÖS

5. KOHTAUS (Gloucesterin linna)

Kuninkaalle uskollista Gloucesteria kohdellaan töykeästi; häneltä on otettu isännitys hänen omassa talossaan. Jaarli on saanut salaisen viestin Ranskan armeijan maihinnoususta. Hän luovuttaa viestin Edmundin säilytettäväksi, koska ei uskalla itse pitää sitä hallussaan. Edmund näkee tässä mahdollisuuden isänsä raivaamiseksi tieltä ja antaa kirjeen Cornwallin herttualle.

6. KOHTAUS (Metsä)

Mieleltään järkkynyt Lear vaeltaa Narrin kanssa. Seuraan liittyy myös kerjäläiseksi naamioitunut Edgar, Tommiparka. Lear järjestää arvokkaan oikeuden istunnon, jossa tuomittavina ovat julmat tyttäret.

7. KOHTAUS (Albanyn linna)

Gonerilin ja Edmundin välillä on salainen rakkaussuhde, jonka sinetiksi Goneril ojentaa Edmundille kirjeen. Aviomiestään Albanyn herttuaa hän syyttää pehmeystä ja saamattomuudesta ranskalaisten uhan edessä. Ritarit ilmoittavat Cornwallin herttuan kuolemasta. Hän kohtasi loppunsa oman palvelijansa surmaamana, koska oli vaimonsa Reganin auttamana puhkaissut petturina pitämältään Gloucesterilta silmät. Gonerilia alkaa piinata ajatus että Regan on nyt leski ja että Edmund on hänen luonaan.

8. KOHTAUS (Metsä)

Gloucester kulkee sokeana tiellä, missä hänet kohtaa Tommiparaksi muuntautunut Edgar. Tuntematta poikaansa jaarli pyytää Tommiparkaa taluttamaan itsensä Doverin korkealle rantajyrkänteelle. Sen jälkeen ei apu olisi enää tarpeen. Kuningas Lear ilmestyy paikalle. Näin kohtaavat toisensa viimeisen kerran kaksi elämän runtelemaa vanhusta. Learin ritarit löytävät paikalle ja vievät kuninkaan Cordelian luokse.

9. KOHTAUS (Brittien sotaleiri lähellä Doveria)

Brittien ja ranskalaisten välisen taistelun lähetessä myös Gonerilin ja Reganin kamppailu Edmundin omistuksesta on alkamassa. Edmund taas mielessään laskelmoi, kummasta hänelle koituisi suurempi hyöty. Hän lukee vielä kerran Gonerilin kirjoittaman kirjeen, joka sisältää salajuonen Albanyn raivaamiseksi tieltä voiton jälkeen. Taistelu alkaa ja sen voittaa brittien armeija.

10. KOHTAUS (Brittien sotaleiri)

Kuningas Lear ja Cordelia tuodaan vangittuina paikalle. He ovat jälleen löytäneet toisensa ja katsovat valoisasti tulevaisuuteen, jonka he yhdessä valmistautuvat viettämään vankilassa. Gonerilin ja Reganin välinen mustasukkaisuus leimahtaa ilmiliekkiin. Kun jälkimmäinen tuntee itsensä sairaaksi, hänet joudutaan viemään paikalta. Ilmestyy haarniskoitu ritari, joka haastaa kaksintaisteluun petturiksi nimittämänsä Edmundin. Taistelussa Edmund lyödään. Voittoisa ritari paljastuu hänen veljekseen Edgariksi. Kun veljekset tahtovat antaa toisilleen anteeksi, Goneril asettuu voimakkaasti sotaa johtaneen Edmundin puolelle ja pitää häntä petoksen uhrina. Tällöin Albany ottaa esille Edmundin hänelle juuri antaman kirjeen, joka paljastaa vaimon petoksen. Goneril poistuu. Edgar kertoo isänsä Gloucesterin kuolemasta. Ritarit tuovat viestin, että Goneril on ottanut hengen itseltään tunnustettuaan ensin myrkyttäneensä sisarensa Reganin. Silloin Edmund paljastaa määräyksensä tappaa kuningas ja Cordelia ja käskää menemään nopeasti linnaan, jossa nämä ovat vangittuina. Se tapahtuu liian myöhään, sillä Lear ilmaantuu kantaen kuollutta Cordeliaa. Murtuneena kuningas kuolee tyttärensä ruumiin ääreen.